

ZPRÁVY

● Jubileum Doc. RNDr. PhMr. Jaroslava Sovy, CSc.

Je pro mě milou příležitostí připomenout, že doc. RNDr. PhMr. Jaroslav Sova, CSc., dlouholetý člen katedry anorganické a organické chemie na Farmaceutické fakultě v Hradci Králové, oslavil 13. října 2008 své osmdesáté narozeniny. Pana docenta znám již od dob svého studia, poté následovalo dlouhé období našeho společného působení na oddělení Obecné a anorganické chemie a po jeho odchodu do důchodu se s ním setkávám na příležitostných schůzkách katedry. A mohu upřímně konstatovat, že pan docent se téměř nemění. Stále je

nabit novými encyklopedickými znalostmi, neopustil ho zájem o dění na fakultě, číší z něho jeho smysl pro důslednost a pečlivost.

Jaroslav Sova patří mezi budovatele českého farmaceutického školství, kterému věnoval celý svůj aktivní věk. Po studiu farmacie na Masarykově univerzitě v Brně pracoval jeden rok ve Výzkumném ústavu organických syntéz v Pardubicích-Rybitví. V roce 1953 se stal řádným aspirantem Farmaceutické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, kde již v roce 1956 úspěšně obhájil dizertační práci. Následně zahájil svoji pedagogickou činnost na této fakultě a v roce 1960 po spojení brněnské fakulty s Farmaceutickou fakultou Komenského univerzity v Bratislavě přešel do Bratislavy. Třetím místem jeho působení byla nově vzniklá Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové, kam nastoupil v roce 1971. Podobně jako většina učitelů této fakulty poměrně značný čas musel věnovat budování nových laboratoří, vědeckých projektů i profilů výuky. Působil na katedře anorganické a organické chemie, kde vyučoval organickou chemii, laboratorní techniku a od roku 1974 až do svého odchodu do důchodu v roce 1997, kdy byl vedoucím oddělení obecné a anorganické chemie, se výhradně věnoval této disciplíně, kterou velmi rád přednášel

a zkoušel. Doc. Sova byl významným vysokoškolským pedagogem. Je spoluautorem celostátní učebnice Obecné a anorganické chemie pro farmaceuty, podílel se i na jejím druhém upraveném vydání vydaném v roce 2007. Je spoluautorem učebnice Organická chemie a monografie Chemická léčiva, která tvoří základ výuky farmaceutické chemie.

Odborná i pedagogická kvalita doc. Sovy mohla být uznána oficiálně teprve po roce 1989. Vědecko-pedagogická hodnota docenta mu byla přiznána v roce 1990. Po listopadu 1989 se aktivně podílel na chodu fakulty jako proděkan pro studijní a pedagogickou činnost. Tuto funkci zastával dvě volební období.

Do dalších let přeji jménem svým a všech kolegů katedry anorganické a organické chemie docentu Sovovi mnoho zdraví, radosti ze života a spokojenosti v kruhu svých blízkých.

Věra Klimešová

● Doc. dr. Jan Baloun osmdesátníkem

Dne 31. července 2008 se dožil osmdesát let doc. dr. PhMr. ing. Jan Baloun, CSc., někdejší vedoucí katedry farmaceutické botaniky a ekologie Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové a přednosta Ústavu přírodních léčiv Farmaceutické fakulty Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně.

Jubilant se narodil v Rakovníku a v letech 1939–1947 vystudoval reálné gymnázium v Jindřichově Hradci. Po maturitě a jednoleté praxi v lékárně absolvoval farmaceutické studium na lékařské fakultě v Bratislavě, kde dosáhl v roce 1951 titulu magistra farmacie. Poté nastoupil jako asistent na katedru farmakognozie této fakulty. Zde v roce 1953 obhájil dizertační práci a získal titul doktora farmacie. Kromě práce v oblasti hodnocení drog se zaměřil na tehdy nově zaváděnou disciplínu – pěstování léčivých rostlin. V letech 1953–1958 vystudoval při zaměstnání agronomickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Brně. Od roku 1960, kdy byl z politických důvodů propuštěn z bratislavské farmaceutické fakulty (byl označen jako „masarykovský intelektuál, který nepatří na socialistickou vysokou školu“), pracoval 5 let jako samostatný inženýr ve Státním ústavu pro kontrolu léčiv v Bratislavě. V roce 1965 nastoupil jako odborný asistent na katedru fyziologie rostlin přírodovědecké fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě, kde v roce 1971 obhájil kandidátskou dizertaci a získal hodnost kandidáta biologických věd. Dne 1. října 1971 přešel na Farmaceutickou fakultu Univerzity Karlovy v Hradci Králové, kde byl pověřen vedením katedry farmaceutic-

ké botaniky. V roce 1979 obhájil na přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy habilitační práci a rok nato byl jmenován docentem farmaceutické botaniky. Po listopadu 1989 působil jako proděkan fakulty. V této funkci se zasloužil o dobudování fakulty dostavbou auly a započítím výstavby moderně pojaté zahrady léčivých rostlin. Zúčastnil se také jednání, která vyústila ve zřízení farmaceutické fakulty v Brně. Na tuto fakultu přešel v roce 1992; působil zde jako přednosta ústavu a proděkan a přednášel farmaceutickou i veterinární botaniku až do svého odchodu do důchodu roku 1995.

V oblasti vědeckého výzkumu se zabýval hodnocením tříslavných drog, některými aspekty výživy a ochrany léčivých rostlin a od roku 1965 zejména účinkem tetracyklinových antibiotik na rostliny. Je autorem řady původních, rešersních a populárně naučných prací, několika vysokoškolských učebních textů, učebnic pro střední zdravotnické školy a vedoucím autorského kolektivu knihy Rostliny způsobující otravy a alergie (1989). Při různých příležitostech odezněla řada jeho odborných referátů. V pedagogické oblasti se kromě farmaceutické botaniky intenzivně věnoval výuce nově zavedené disciplíny – ekologie. Byl členem vědeckých rad obou českých farmaceutických fakult.

V letech 1957–1960 pracoval jako člen redakční rady společného sborníku prací „Acta facultatis brunensis et bratislavensis“, v roce 1970 byl předsedou redakční rady časopisu „Naše léčivé rostliny“, v letech 1986–1988 předsedou pěstitelské sekce Ústředního poradního sboru pro pěstování a sběr léčivých rostlin při Ministerstvu zdravotnictví ČSR.

Široký rozhled, fundovanost v oboru a zkušenosti z mnohaletého pedagogického působení řadí doc. Balouna mezi přední farmaceutické pedagogy. Přispěla k tomu i jeho neutuchající snaha po stálém rozvoji farmaceutické botaniky v duchu novodobých poznatků a vývojových trendů. Jeho práce byla oceněna bronzovou medailí Univerzity Karlovy za rozvoj farmaceutické botaniky (1988), medailí farmaceutické fakulty UK za budování

a rozvoj fakulty (1994) a medailí Farmaceutické fakulty VFU v Brně za budování fakulty (2001).

Doc. Baloun si svou rozvážnou, mírnou a skromnou povahou, svým rozhledem a vynikajícím přístupem ke spolupracovníkům i studentům získal mnoho příznivců a přátel. Jejich jménem i jménem svým bych mu chtěl při této příležitosti popřát do dalších let plně zdraví a spokojenost v osobním životě.

Luděk Jahodář

● Sympozion farmaceutické technologie

Ve slovinské Ljubljani se 18.–20. září konalo 7. středoevropské sympozion farmaceutické technologie (7th Central European Symposium on Pharmaceutical Technology and Bidelivery Systems). Sympozia se zúčastnilo 280 odborníků ze 20 zemí, odeznělo 38 přednášek a bylo prezentováno 156 posterů.

Témata obsahovala jak technologickou problematiku, zejména částicové lékové formy, tj. pelety, mikro- a nanočástic, tak i problematiku farmakokinetickou – reprezentovanou například absorpcí léčiv z gastrointestinálního traktu a průnikem látek kůží. Plenární přednášky přednesli prof. Couvreur z Francie, prof. Leroux z Kanady, prof. Kleinebudde z Německa a prof. Krause ze Švýcarska.

Česku republiku reprezentoval Ústav technologie léků farmaceutické fakulty VFU Brno. Slovensko bylo zastoupeno třemi plakátovými sděleními a přednáškou z Katedry galenickej farmácie FaF UK v Bratislavě.

Miloslava Rabišková